

LUD

Organ Spółki Wydawniczej KURYTYBA, DNIA 6 MAJA 1924. Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK V. | Wydawca w imieniu Spółki Wydawniczej: Ks. Stanisław Piasecki | Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Beben. | Nr. 36.

Adres dla listów: — Curityba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Jeszcze o obecnej emigracji do Brazylii.

(Ciąg dalszy)
KOLONIŚCI NIEMIECCY W PARANIE.

Napływają ciągle we wielkiej liczbie. Ogólnie biadają, że przyszłość w Niemczech ciężka i niepewna; długi wojenne muszą być zapłacone, bo Niemcy przyjęli warunki pzdane przez rzedczoznaczców. Wogóle, teraz dopiero przyszli Niemcy do świadomości, że wojnę przegrali. Jada więc na emigrację, lecz są bardzo wybredni i uciekają ze szarów do miast. To nie chłop polski, który przed laty brał w Paranie, co dawali i przetrzymał straszną próbę. Niemcy bogatsi osiedlają się dowolnie i ogólnie można powiedzieć, że niemiecka emigracja tegoroczna to ludzie wartościowi i dla kraju mogą być pożyteczni. W braku przygotowań na ich przyjęcie, przynajmniej w szumnych słowach witają ich niektórzy gazeci, a najwięcej słynie z tego kurytybska »Republica«, która wedle stron świata wystawiała bogactwa Parany. Zimną wodą oblał gorące zapaty tej gazety, śmiały dziennik kurytybski »O Dia«, który w numerze z 12-go kwietnia tak nam opisuje dolę obcych kolonistów niemieckich, przeważnie zbiegłych z kolonii Cruz Machado: »Rozpaczliwe są poprostu wiadomości, jakie nas dochodzą o losie wielu emigrantów, którzy w ostatnim czasie przybyli do naszego stanu. Dotyczy to najwięcej emigrantów w União da Victoria i Porto União. Z jednej strony widzimy misliowania delegata rządu federalnego dzielnego brazylijskiego inżyniera dr. Ferreira Correia, który z powodu braku środków nie może emigrantom dać tych

niami, w Santa Catharinie 190 szkół z 9,077 uczniami i w Rio Grande do Sul 140 szkół z 4,924 uczniami, razem szkół 450 a uczniów 18,219.

Powódź w Polsce w ostatnich dniach marca bieżącego roku.

(Ciąg dalszy)

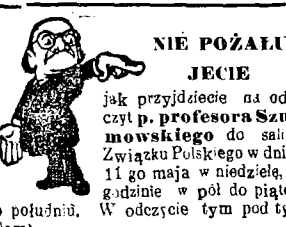
Nie ustępujemy jednak, zachęcamy, prosimy. Dotrzeć tak wprost przy pomocy wiosel i dragów niepodobna i byłoby prawdziwym szaleństwem. Uciekamy się więc do pomocy kołtwy, którą zarzucamy, i dopiero na linie statek nasz kierujemy ku ryczącemu wirowi. Już tylko kilka łódek dzieli nas od ochaty, ale linę trudno utrzymać. Wypłynęła się jak struna i lada chwila grozi pęknięciem. Nic to, próbujemy płynąć dalej i ostatecznie dobijamy do ściany domostwa. Kilka desek z tej ściany wylatuje pod ostrą siekierą i ku nam wyciągają się ręce staruszek i dzieci. Wjodk naprawdę wruszący. Wkrótce na naszej łódce znajduje się cała rodzina, gospodarz jednak jechać nie chce i zostaje przy swym zagrożonym dobytku; ale łódź przecie mężczyzna, da sobie jakoś radę. Trudny był dojazd do tej chaty, ale powrót przechodzi już nasze siły. Żołnierze dzielnie walczą z prądem, wszyscy im pomagamy, ale łódka kręci się w kołko i ani rusz odsunąć się od wiru nie może. Jednakże czego człowiek nie przezwycięży? Pomalutku, po półgodzinnej walce, wypływamy na trochę spokojniejsze miejsce i kierujemy się z powrotem na Łomianki, z których zabieramy z pięćdziesiąt kobiet i dzieci i o godz. 6-ej wieczorem dobijamy do naszej niby przystani na drodze bitej. Z zagrożonej chaty w Kiełpinie wyratowaliśmy trzy

kobiety i pięcioro dzieci. Następnego dnia ruszyła Wisła dalej: we czwartek 27-go marca pod Płockiem (zwalwszy część mostu pod Wyszogrodem), w piątek zaś pod Nieszawą i pod Toruniem. Pod Płockiem Wisła wezbrała nad zwykły poziom 5 metrów i 35 centymetrów, czyli 80 centymetrów więcej niż kiedykolwiek zauważono. Most ucierpiał tam również od naporu kry. Pod Włocławkiem woda w Wiśle podniosła się zgorą 6 metrów ponad zwykłą miarę, tak, że prawie zatopiła most. Pod Ciechocinkiem woda, przerwała wał i zalała całą nizinę wraz z Ciechocinkiem i 20-tu wsiami. W powiecie gostyńskim także kilkadziesiąt wsi zostało zalanych. Powódź ogarnęła też powiśle w powiecie sochaczewskim. Wreszcie w powiecie sandomierskim Wisła zalała kilka wsi. W chwili gdy się to pisze, niewiadomo jeszcze, czy rzeki wpadające do Wisły zrządziły wielkie spustoszenie. San mocno wylał pod miastem Przemysłem w Małopolsce i wyrządził szkody. Narew, Bug, Warta i Bzura ruszyły również, zatapiając wszystkie niżej leżące miejscowości.

SZCZEGÓŁY POWODZI.

W Łomiankach woda 1-go kwietnia spłynęła, pozostawiając w dołach kałużę wody, zaś na polach i rozmytej w niektórych miejscach przerwanej szosie, ogromne kry lodu. Pola są zamulone, ozimina w większości wymyta. W ludziach strach nie było, jedynie utopiło się około 70 sztuk bydła rogatego.

W Częstokowie Dolnym, Polskim i Niemieckim oraz Kępie Kiełpińskiej sytuacja jest gorsza, gdyż od dużej kry ucierpiał tam ludzkie siedziby. Ogółem około 15-20 domostw zostało zniszczonych. Czatę i stodołę jednego

NIĘ POŻAŁUJECIE

Jak przydziecie na odczyt p. profesora Szumowskiego do sali Związku Polskiego w dniu 11 go maja w niedzielę, o godzinie w pół do piątej po południu. W odczycie tym pod tytułem:

O kolonjach polskich w Brazylii na podstawie dat statystycznych zebranych w czasie objazdów.

wygości nam p. Szumowski wiele rzeczy ciekawych, wesołych i smutnych, z których poznamy, cośmy zykaali ale też cośmy stracili z pięknych przymiotów naszych na emigracji.

RODZICE! PRZYPROWADZCIE STARSZĄ MŁODZIEŻ NA TEN WIELCE CIEKAWY ODCZYT. gdyż wiele rzeczy do młodzieży, jako do przyszłości naszej, odnosić się będzie.

Wstęp dla wszystkich bezpłatny!

z gospodarzy woda zaniosta o 10 kilometrów w dół rzeki. Bydło prawie wszystko zginęło. Pola są zupełnie zamulone. Garbarnia p. Raabego jest uszkodzona, wszystkie preparaty chemiczne, maszyny zniszczone; bydło nawpół potopione, zarżnięte. Budynki garbarni jedynie dlatego ocalały, że kra rozbijała się i zatrzymywała o gęsto rosnące drzewa. W wyżej wymienionych miejscowościach woda zalewała dachy, ludzi siedzieli na kominach.

W Kępie prąd przewrócił śhalupę gospodarza Brzezińskiego który siadł na płynącej wierzbę i tak przepłynął około 5-ciu kilometrów. Jeden z jego synów uratował się na krze, drugi zebrał się i przyplłynął do brzegu. Należy podkreślić bohaterstwo soltysa tej wsi, p. Mamaja, który narażając swe życie wyratował od niezawodnej śmierci około 20-tu osób.

Mieszkanka Łomianek, niejaka Kicior, widząc idącą wodę uciekła na drzewo i przesiedziała tam 48 godzin. W nas-

Hrabia Damian

OWIEŚĆ HISTORYCZNA Z OSMIENASTEGO WIEKU

101

Na tej tedy spadkowej szablę młodzi panowie wykonywali przysięgę, że póki światła stanie walcząc będą z nieprzyjaciółmi kraju, poczem ojciec ich błogosławił, o ile wierni będą przysiędze swojej.

— Takimi ludźmi warto się łączyć do obrony zagrożonej ojczyzny, — odczywał się hrabia z zapalem.

— Wnet się z nimi połączymy, — rzekł na to pan Gaszyński.

Pozyma wieczorem tego samego dnia wyruszyli do wsi, zwanej Sułkowską, gdzie mieszkał przyjaciel pan Gaszyńskiego, pan Skólski, dawny towarzysz chorągwi husarskiej księcia wojewody Jabłonowskiego, od którego wieść trzymał w dzerżawie.

Pan Skólski był w domu i powitał gości serdecznie. Chocisz hrabiego Damiana i Janika pierwszy raz widział, wszelako polecenie pana Gaszyńskiego było, iż witał ich jak dawnych znajomych i pozdrawiał jako towarzyszy broni w walce za wiarę i wolność.

Po posileniu się, rozpoczęli rozmowę o sprawach publicznych.

— Północy wracają! — Bóg chwala, — zawołał na to pan Gaszyński, — na nich spogledać cały kraj z zautaniem i nadzieją. Gdy oni zapewnią obywateli do broni, wszyscy nie zbędną.

— Ale kiedyż można ich przybycia oczekiwać?

— Dalej nie wyznaczony na to, lecz

Szkoły federalne.

Rozróżniamy szkoły federalne i stanowe. Właściwie wszędzie rzady stanowe troszczą się o szkolnictwo. Wyjątkowo tylko w roku 1918 rząd federalny czyli związkowy z Rio de Janeiro postanowił utworzyć 450 szkół federalnych, a to »dla unarodowienia nauki szkolnej w centrach kolonialnych utworzonych przez europejskich wychodźców« w trzech stanach południowych: Paranie, Santa Catharinie i Rio Grande do Sul. Wedle najnowszego spisu tych federalnych szkół elementarnych było w Paranie 120 z 4,198 ucz-

w tych dniach zapewne się to stanie. Przejdą z hucami po lodzie Dojestr.

Przed kilku dniami był tutaj posłaniec od pana Kazimierza Puławskiego i przyniósł listy do pana porucznika Zarzyckiego, mojego przyjaciela.

Saukiem tej wiadomości, ruc się zrobił wielki międy szlachta około kamieńca, zbierają się gromadnie po dworach, naradzają i sposobią do walki.

Dzieje się to bez przeszkody, albowiem na Podolu nie ma teraz sprawy wojska królewskiego, ani moskiewskiego, wszystko pomarzerowało do Warszawy.

Zresztą nie ulega wątpliwości, że Turcja wypowie wojnę Moskalom.

— Czy to powna? — wturcił pan Gaszyński: — słyszałem o nieprzyjaznem uspołobieniu bszów tureckich na Włoszczyźnie względem konfederatów.

— Basza chocimski zstał przakupiony przez Moskali i dla tego wrogo występował. Na zalesioną do sultana skargę został jednakże usunięty, a następcą jego sprzyja naszej sprawie.

— Lecz czy im można wierzyć?

Pan Skólski wzruszył ramionami i rzekł:

— Niewierni są, więc mogą nam chrześcianom obietnicy nie dotrzymać, lecz chwilowo upatrzą w wojnę z Moskwą korzyść dla siebie, a skoro tak jest, i dla nas ząd pożytek. Moskwa, zawiązana w wojnę z Turcją, nie będzie mogła wojsk swoich używać w walce z konfederatami.

— Dałby Bóg, — westchnął pan Gaszyński — ażeby się orężowi naszemu poszczęściło!

Nazajutrz przybył do Suchak pan porucznik Zarzycki z Dunajowic i przyniósł wiadomość, że na całym Podolu

obywatele pełni są ochoty do walki i z niecierpliwością oczekują powrotu panów Puławskich.

— Pan podkomorzy Narbut, pan Wilczek, pan Bierzynski, pan starosta Ziółkowski i pan Bohusz gromadzą zastępy i przygotowują magazyny z żywnością dla ludzi i koni w różnych miejscach.

Ks. biskup Kraśński podobno także w przebraniu przebywa w naszych stronach.

Ostatnie słowa wypowiedział przyczyszonym głosem, albowiem było to tajemnicą.

Wielki ten patryota bowiem, biskup djeceził kamienieckiej, brat marszałka konfederacji, był (można powiedzieć) duszą konfederacji. Książe Reppin wiedział o tem i dla tego zestawiał siły na niego, lecz ostrożny biskup zawsze potrafił ich uniknąć. Miał on być razem z biskupem Sołtykiem i hetmanem Rzewuskim porwany z sejmu w Warszawie i Mosale oczekali na jego przybycie. Biskup był rzeczywiście podówczas w Warszawie, lecz domyślając się zamiarów Reppina, ukrywał się dobrze, a wreszcie uszedł z Warszawy w przebraniu strzeleca.

Od tego czasu nie mógł się już publicznie pokazywać, mimo to często przebywał w kraju w rozmaitem przebraniu. Zaufał ni z pomiędzy szlachty wiedzieli o tem a przywodcy nieraz odbywali z nim tajne narady.

O ile za granicą przebywał, jeździł do Wiednia, gdzie posła francuskiego starał się nakłonić do popierania konfederacji. Uzyskał też w istocie tyle, iż rząd Francji sprawą polską żywo się zajął i pomoc w ludziach i pieniądzech obiecywał.

Na dworze cesarskim w Wiedniu znalazł także przyjaciół, popierających tę sprawę.

Był on niejako ministrem konfederacji barskiej dla zagrożeń, niezmiernie gorliwym i pełnym poświęcenia.

Pan Zarzycki zwracał się z szczególną serdecznością do hrabiego Damiana i Janika.

— Jakże się ciesze, — mówił — że goście panowie do nas przyszli z tej dzielnicy Polskiej, którą królowie polscy odstąpili, ale którą lud polski polską czyni, wiernie trwając w wierze i narodowości przodków. Dziękuję wam za to, że o starej ojczyźnie-maciecie nie zapomnieliście, i że ją kochacie.

Tu ścisnął obu Słazkom ręce a łzy mu się przytem w oczach, jak je miewa ojciec, witający syna, którego miał za zginionego.

Hrabia Damian rzekł na to:

— Bóg wam zapłać za miłe przyjęcie. Wasz przykład zagrzewa nas do miłości, którą dopiero teraz kochać zaczęliśmy. Byliśmy, jak sieroty, nie znając ni matki, ale oto ją odnaleźliśmy i radujemy się z tego.

Pan Zarzycki usłyszał hrabiego za to słowna i rozmawiał z nim i Janikiem długo o Słazku.

Wtem pach jak wbiegł do izby i rzekł do pana Skólskiego:

— Oficer pruski, jadący za kupnem koni remontowych, zajechał do dworu i chce się widzieć z wielmożnym panem.

Pan Skólski zdmwił się niemają.

— Czegoż on chce odemnie? Niech zsiądzie z konia i przyjdzie do izby.

— Mówilem mu już to samo, — odpowiedział sługa, — lecz rzekł mi na

to, abym koniecznie wielmożnego pana skłonił do wyjścia ku niemu.

— Cóż to być może! — zawołał pan Skólski wyszedł.

Obecni wzięli oknem, lecz oficera nie spozstrzegli.

— W tej samej chwili jednak wrócił pan Skólski.

— Poruczniku, chodźcie! — zawołał. Pan Zarzycki wybiegł.

Na podwórzu zobaczył mężczyznę na koniu w mundurze pruskiego oficera. Lecz równocześnie szepnął mu pan Skólski:

— To biskup!

Porucznik podszedł ku oficerowi i skłonił się po wojskowemu, na co tenże również tak samo odpowiedział.

— Dowiedziałem się w Dunajowicach, że waćpan tu jeste. Proszę pana wsiąść na koń i pojednać kawalek zemną.

— Koniał — krzyknął porucznik na stojących i po chwili, razem z oficerem odjechał, odprowadzony do bramy przez pana Skólskiego.

— Musiało się zdarzyć coś nadzwyczaj ważnego, skoro biskup aż tu porucznika szuka! — pomyślał pan Skólski.

Niedługo czekał na wyjaśnienie, albowiem gdy po godzinie porucznik wrócił, uwiadomił go, że dziś lub jutro panowie Puławscy przejdą Dniestr.

— Biskup polecił mi, ażeby natychmiast wysłać zaufanych do okolicznych dworów z wezwaniem spiesznego zgromadzenia sił.

Pan porucznik niedługo też już bawił w Suchacku, lecz pojeźnawszy się z gospodarzem i obecnymi, wyjechał. Pan Skólski zaś powiadził o wszystkim panu Gaszyńskiemu, który również udał się do sąsiedłów.

Ciąg dalszy nastąpi

Dr. Allegretti Filho
 LECZENIE OGÓLNE.
 Specjalność: choroby kobiece i dziecięce. Przymiemy od 10 tej do 12-tej i od 4 tej do 6 tej.
 Konsultegum i rezydencja: ulica Comandador Araújo N 50. — Telefon N 650

łepstwie tego dostała pomieszania zmysłów.
 Ludzie opowiadają, że woda szła ścianą 3-metrowej wyokości i wszystko zatapiała.
 Dokonczenie nastąpi.

Wiadomości. Z POLSKI.

KTO BRAŁ UDZIAŁ W WYPADKACH LISTOPADOWYCH W KRAKOWIE?

Niedawno powstała między braćmi Sulczewskimi a ich szwagrem sprzeczka, która znalazła swój koniec na policji. Podczas ponownej sprzeczki w komisariacie policyjnym, Tadeusz Sulczewski zarzucił bratu swemu Stanisławowi, że w dniu 6-go listopada podczas zajść ulicznych skradł w hotelu krakowskim 2 pierścionki złote i złotą bransoletę.

Oświadczenie to zwróciło natychmiast uwagę prowadzącego śledztwo, który przystąpił do szczegółowego przesłuchania Sulczewskiego. Wzięty w krzyżowy ogień Sulczewski przyznał się, że w czasie zajść 6-go listopada stał na posterunku z karabinem w ręku w hotelu Krakowskim, gdzie dopuścił się kradzieży, nadto zeznał, że od rannego wachmistrza odebrał rewolwer, który następnie sprzedał na Dębniakach.

Sulczewskiego przytrzymało w aresztach policyjnych, skąd odstawiony zostanie do sądu. (Przyp. Red. Takie to zbiory socjalistyczne mordowały żołnierzy polskich.)

OFIAROM ZBRODNI KRAKOWSKICH.

«Monitor Polski» ogłosił zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, nadające ofiarnym uczestnikom wojskowym pamiętnych krwawych zajść krakowskich krzyże zasługi, a mianowicie:
 Złoty krzyż zasługi podpułkownikowi Wład. Bzowskiemu «za ofiarną służbę w wypełnieniu żołnierskiego obowiązku oraz ś.p. rotmistrzowi Lucjanowi Bochenkowi, «poległemu ofiarną śmiercią w wypełnianiu obowiązków służbowych».
 Srebrny krzyż zasługi oficerom, biorącym udział w wypadkach krakowskich, w szczególności poległym ofiarną śmiercią ś.p. rotmistrzowi Franciszkowi Łukasiewiczowi oraz ś.p. podporucznikowi Lucyanowi Zagórskiemu.
 Bronzowy krzyż zasługi ulanowi i podoficerom, biorącym udział w krwawych wypadkach, w szczególności 10 ulanom, poległym ofiarną śmiercią.

ILU GÓRNIKÓW PRACUJE NA GÓRNYM ŚLĄSKU.

Z Katowic donoszą: Na polskim Górnym Śląsku, ogólna liczba robotników, zatrudnionych na kopalniach, wynosiła w grudniu 150.446, mianowicie męskich 141.176, żeńskich 9.271. Z robotników męskich było poniżej 16 lat 4.797, ponad 16 lat 136.378, pracowało na wierzchu 38.629, pod ziemią 102.546. — Pomiędzy załogą było 6.735 obcokrajowców, mianowicie 6.110 z niemieckiej części Górnego Śląska, 363 Czechosłowaków, 85 Austriaków, 73 Rosjan, 26 Rusinów i 78 innych obcokrajowców.

SKRUSZONY MORDERCA.

Przed sądem okręgowym w Łomży stanął w tych dniach włościanin Dzik, który zamordował matkę, żonę i pięcioro dzieci. Na rozprawie nie tylko przyznał się do winy, lecz pro-

sił o karę śmierci, a gdy istotnie wydano na niego taki wyrok, z wielką skruchą podziękował zań sądziom.

BIAŁE JELENIE W PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ.

Długotrwała tegoroczna zima sprawiła, że w puszczy Białowieskiej ukazało się stado składające się z kilkunastu sztuk białych jeleni. Według przypuszczeń miejscowej ludności jelenie te przywędrowały do Polski z północy, prawdopodobnie z Syberji. Ukazanie się większego stada białych jeleni na terenie europejskim wzbudziło w świecie naukowym wielkie zaniepokojenie. Powiadomiony o tem Królewski Instytut Zoologiczny w Londynie postanowił wyprawić specjalną ekspedycję do puszczy Białowieskiej celem przeprowadzenia na miejscu studiów naukowych nad życiem tych niezwykłych zwierząt. Ekspedycja ta wyruszyła 1-go kwietnia, z Londynu

Dr. BENESZ POLITYK CZESKI JEDZIE DO WARSZAWY?

Wiedeń. — «Neue Fr. Presse» donosi z Pragi: «Czeski Obnik» donosi, że dr. Benesz uda się w maju do Warszawy, celem omówienia osobistych spraw niezakończonych między Polską a Czechosłowacją. «Neue Fr. Presse» dodaje że doniesienie to wymaga jeszcze potwierdzenia.

WZROST ZAPASU WALUT.

Warszawa. — W ciągu ostatniego miesiąca do 28 marca zapas walut obcych netto zwiększył się o przeszło 20 milionów dolarów.

POMYŚLNY OBJAW.

Warszawa. — Preliminarz budżetowy z marca przewidywał 29 milionów franków złotych wpływów. Preliminarz ten został przekroczony przez wpływ rzeczywisty, który dochodzi 50 tysięcy złotych. Ogółem od początku do 29 marca wpłynęło na podatek majątkowy bez wpływu z eksportu zboża, inkasa weksli, przemysłowych i uskuteczionych w ostatnich dniach spłat przez Kasy 78 milj. 779 tys., podczas gdy preliminowano 63 miliony, a zatem 15 milionów złotych franków nadwyżki.

SUKCES POLSKIEJ POŻYCZKI WE WŁOSZACH.

Warszawa. — Ministerstwo skarbu otrzymało z Mediolanu informację że pożyczka polska we Włoszech, zakontraktowana dnia 14 marca, została w ciągu 2 tygodni pokryta pięciokrotnie. Subskrybenci otrzymają zatem tylko udział w wysokości 20 proc. sum zadeklarowanych. Jest to wielki sukces, uważany we Włoszech za wielkie zaufanie jakim Polska cieszy się w tem państwie.

SPLATA DŁUGÓW AMERYKAŃSKICH PRZEZ POLSKĘ.

Minister skarbu Grabski przystępuje już do amortyzacji długów amerykańskich. Wywoła to wielkie wrażenie zagranicą korzystne dla Polski.

Papier erosy „VEADO“	YORK
„mieszana	
Papierosy „VEADO“,	New York
„mieszana.	
Papierosy „VEADO“	Lotus
„Mieszana delikatna	
Papierosy „VEADO“	LA REINE
„mieszana specjalna.	

Z Brazylii.

Kurytyba.

UROCZYSTOŚĆ KONSTYTUCJI 3-go MAJA obchodzili Rodacy kurytybscy w tym roku w niedzielę dnia 4-go maja. Ze Związku wyruszyli członkowie, poprzedzani muzyką, do kościoła polskiego, który się wnel szcel-

nie zapełnił. W stalach zasiadł p. Konsul Zbigniew Miske z żoną. Mszę uroczystą odprawił ksiądz proboszcz Drapiewski, kazanie w czasie mszy św. wygłosił ksiądz Jan Rzymelka, przełożony księży Misjonarzy, na temat słów pisma św.: »Sprawiedliwość wywyższa naród, ale grzech czyni ludzi mizernymi.« Po nabożeństwie ustawił się obrzyjni pochód z muzyką na czele; wszyscy obecni w kościele podążyli do gmachu »Związku Polskiego.« Tu odbył się krótki poranek konstytucyjny. Otwartą mową przez p. Brzeziński, który powitał p. Konsula i zaznaczył, że obecnie już nie jak dawniej jak sieroty bez matki obchodzimy uroczystość, lecz jako dzieci które ojczynę mają, a której przedstawicielem przed nami jest p. Konsul. Przemową o znaczeniu Konstytucji 3-go maja dla Polski wygłosił ksiądz Jan Rzymelka i wykazał, jak długo ją przygotowano od księdza Konarskiego począwszy a skończywszy na pracach Komisji edukacyjnej, jak naród po jej ogłoszeniu ożył na nowo na duchu, wreszcie jak wszystkie konstytucje i manifesta wyzwolenie różnych powstań do niej zawsze nawiązywały swe prace prawodawcze. Po przemowie odbyły się produkcje dzieci szkół Sióstr Rodziny Marii, a węd śpiewy i piękne deklamacje doskonale dobre.

We wieczór odbył się bal w Związku w dobrym nastroju. Część pierwsza, rytmika gimnastyczna odpadła wskutek nieprzewidzianych trudności powstałych w ostatniej chwili.

Gdyby dłuższy czas przygotowywano uroczystość naprzód, wypadłaby niewątpliwie daleko świetniej i na to uważać powinny zarządy naszych towarzystw.

BRĄK ZGODY I JEDNOŚCI NARAŻA NASZYCH KOLONISTÓW NA CIĘŻKIE STRATY.

Codziennie prawie widać 2 lub 3 kolonistów w Kurytybie, często nawet z odległych kolonii, jak przyjeżdżają po sulfuret i uspułsu dla zachowania zboża. Niejeden przyjeżdża parą koni, traci dzień czasu i potem za drogie pieniądze wiezie latkę (kilo) sulfuretu lub uspułsunu do domu. Widać, że żadnego skutku w towarzystwach nie odniosły nawoływania »Oświaty« czy »Ludu« czy »Kalendarza«. Niema żadnej łączności ani wspólnoty. Czy towarzystwa nie powinny we większej ilości sprowadzić tych płynów, by rolnicy nie tracili drogiego czasu? Niestety, na odprawienie balu lub pijatyki, to w naszych towarzystwach jest zawsze zgoda, ale w rzeczach pożytecznych to jej niema.

GAZETA POLSKA W Brazylii.

GAZETA POLSKA W Brazylii, która już tylokrrotnie zmieniła swoich właścicieli, przeszła drogą kupna w ręce ludzi świeżych. Obecny jej wydawcą i właścicielem jest p. Franciszek Wochnik, który już ją zamiast księdza Drapiewskiego prowadzi i podpisuje. Od 1-go lipca prenumerata »Gazety Polskiej« kosztować będzie 10 milrejsów. Nowemu nabywcy życzy Redakcja »Ludu« powodzenia, na ciężkim i niewdzięcznym polu pracy dziennikarskiej w Paranie.

TYMCZASOWY PROGRAM NAUCZANIA dla szkół polskich w Brazylii

ułożony przez prof. Stefana Szumowskiego przy pomocy p. Apoloniusza Zarychty i Jana Rodackiego. Dziełko to powitać musimy z prawdziwą radością, jako pierwszą próbę ujęcia w pewien system i ład naszej nauki szkolnej w Brazylii, którą dotychczas dowolnie prowadzono. Oburząd też pochwalnie się tego chwycić każdy nauczyciel, aby sobie zapewnić jak najlepszy wynik swej pracy. Do dziełka dodano i plan godzin, bardzo umiejętnie rozłożony, tak, że w godzinach urzędowych wypada nauka języka portugalskiego. Kółko Nauczycieli

chrześcijańskich szkół polskich w Brazylii rozstało już program bezpłatnie do wszystkich szkół »Oświaty«. Po ukończeniu katechizmu, który w tych dniach już opuścił prasę, Zarząd »Oświaty« wyda małe uzupełnienie programu w zakresie nauczania religij, obliczone ściśle na stosunki brazylijskie i zastosowane do nowego katechizmu, którego jako wiernego przekładu katechizmu brazylijskiego jedynie tu u nas używać należy.

Rio de Janeiro.

SEABRA, eksprezydent Bahji, po krótkim pobycie w Buenos Aires powrócił na parowcu »Masilia« do Rio de Janeiro.

GŁOŚNY RABIN ŻYDOWSKI Izaak Kaffahowk zjechał tu wraz z rodziną z Buenos Aires, by wygłosić kilka odczytów o emigracji żydowskiej do Argentyny.

(Przyp. Red. Zdaje się, że chytry rabin w Brazylii chce przygotować wschodnim żydom miejsce w przewidywanym wypędzeniu ich lub rzezi w Rosji.)

PRZYJAZD WŁOSKIEGO NASTĘPCY STRONU w Ameryce

południowej już został ustanowiony. Dnia 1-go czerwca wyjeżdża król wicz z Genui, a 20-go sierpnia będzie w Buenos Aires, skąd wyruszy potem do Chili; najpierw zwiedzi miasta główniejsze Brazylii.

(Przyp. Red. Trzeba przyznać, że Mussolini obecny prezydent ministrów we Włoszech, umie budzić i elektryzować Włochów na emigracji. Niedawno bawił tu okręgi wystawowy »Italia« obecnie jeździ król wicz włoski)

São Paulo.

Nowy Prezydent DR. CARLOS DE CAMPOS objął dnia 1-go maja, uroczyste objęcie urzędu. Złożywszy w kongresie przysięgę na konstytucję, nowy prezydent stanu udał się do pałacu rządowego, gdzie go w gronie urzędników oczekiwał ustępujący dawny prezydent p. Waszyngton Luiz. Ten przelał swą władzę na nowego prezydenta, i sam w towarzystwie Carlosa de Campos udał się do swego prywatnego mieszkania, gdzie ustępującemu Waszyngtonowi Luiz zgotowała ludność wielką owację. Pojem Carlos de Campos wrócił do pałacu rządowego, gdzie go przywitały urzędniczo i postawie stanowią; zaraz zamianował nowych sekretarzy i kilku nowych ministrów a 4. dawnych pozostawił na swych posadach. Potem odbyło się krótkie przyjęcie w pałacu rządowym. Wieczorem odbyła się wspaniała iluminacja miasta i pochód 6000 skautów (escoteiros) z hołdem dla nowego prezydenta.

Rio Grande do Sul.

WYBORY. — Porto Alegre 5-go maja. Wybory w Rio Grande odbyły się w spokoju i porządku. Dotychczas wymienianymi następujące rezultaty: Plinio Casado (opozycja) 4.874 głosów; Escobar (opozycja) 4.797 głosów; Lafayette Cruz (opozycja) 4.161 głosów. Na senatora otrzymał dr João Vespucio de Abreu 19.267 głosów (rządowiec zwolennik Medeirosa), a dr Assis Brasil (opozycja) 10.911 głosów.

RIO 5-go MAJA. We wyborach w Rio Grande do Sul

senatorów otrzymał głosów: João Vespucio 51.558, a Assis Brasil (opozycja) 26.785.

ście podziwiać tu musimy naszego zwyczajny taki i roztropność twórcy naszego p. d-ra Michała Chmielewskiego).

Ze świata.

Niemcy.

GILOTYNA W BAWARJI. W tych dniach ma wyjść w Bawarii rozporządzenie, które zmieni sposób wykonywania wyroków śmierci. Odtąd do tego celu służyć — tak jak we Francji — gilotyna.

KOMEDIA Z HITLEREM.

Na oko dość surowy wyrok na Hitlera wygląda w rzeczywistości zupełnie nie groźny. Po wliczeniu bowiem aresztowanego i zastosowaniu amnestji, Hitler odsiedzi tylko tygodni w twierdzy, po czym wyjdzie, jak męczennik, z więzienia. Jest to oczywiście tylko zachęta dla wszystkich rewolucjonistów do — pracy

Turcja.

TURCJA ZBROJ SIĘ. A teny. — Tureckie przygotowania wojskowe niepokoją Grecję.

Agenci rządu greckiego donoszą, że Turcy wysłali silne oddziały artylerji do fortów boforskich, które i tak są silnie uzbrojone.

Forty dardaneelskie są obecnie ulepszone i zaopatrywane w podziemne tunele.

Smyrna stanowi teraz silną bazę marynarską, a awionowy korpus został powiększony o 25 aeroplanów, zakupionych we Włoszech.

Turcy obawiają się ataku ze strony Rosji i greckich republikanów.

FOTOGRAFJA U TURKÓW.

Niektórzy ortodoksyjni muzułmanie, interpretując w sposób bardzo ciasny przepisy Koranu, twierdzą, iż fotografowanie się jest wzbromione. Obecnie postępowy rząd turecki zarządził dochodzenie przeciw kilku nauczycielom ze Stambułu, którzy ukarali swych uczniów za pozowanie do fotografii. Komisarjat oświaty publicznego złożył oświadczenie, że jeżeli fakty te są prawdziwe, zarządzi natychmiastowe usunięcie tych nauczycieli, którzy fotografowali się uznali za postępek niemierny.

Palestyna.

KALIF ZWALCZA SJONIZM. Londyn. — «Daily Express» w korespondencji z Jeruzolimy donosi, że król Hussein objawia się bardzo niechętnie do zjednoczenia siły mahometańskiej, by dopomógł Arabom walczyć politycznym sjonizmem. Arabowie zawsze nieprzyjmieli patrzyli na zabieg żydów popierane przez Anglię, by Palestynę stworzyć państwo żydowskie. Hussein zwołuje Mekki kongres wszechmuzułmański, na którym oprócz wielu innych spraw ma być postanowiona pomoc moralna i materialna dla Arabów w Palestynie w walce z imigracją żydowską.

St. Zjednoczone.

AMERYKAŃSKI POSEŁ DLA POLSKI.

Washington, D. C. Alfred J. Pierson, profesor języków nowoczesnych na uniwersytecie Drake został mianowany, przez prezydenta Coolidge dnia 28 marca, posłem w randze ministra przy Rządzie Rzeczypospolitej Polskiej.

ZATRZYMANIE UCIEKNI WIEZNIÓW FAJKA.

Boston. — Urzędnik mu poprawczego Deer Island House zauważył, iż trzech więźniów, odsiadujących karę w więzieniu za zbrodnie rabunkowe, mają zamiar ucieknąć i

DR GARCIANO DE OLIVEIRA
Operator-akuszer
Leczy masażem elektrycznym, reumatyzm, neuralgię i paraliz. Bada nos, uszy i gardło.
Przy ulicy Avenidas Luiz Xavier nad sklepem AVENIDA - Telefon 755.

tym celu zbliżyli się już do wody aby przypląć na drugi brzeg. Wymieniony urzędnik w tej chwili wskoczył również do wody, wyciągnął fajkę i zaczął palić w uciekających. Ci myśląc, iż jest to rewolwer powrócili z powrotem na brzeg i oddali się w ręce warty.

PAŁKI Z GAZEM ŁZAWIĄCYM.

Policja miasta Filadelfji otrzymała broń nową do walki z przestępcami i tłumem ulicznym. Wozornie są to zwykłe pałki policjantów amerykańskich, wyteżone z drzewa dębowego lub hickory, w rzeczywistości jednak jest to broń, którą nawet uderzyć nie potrzeba, dość bowiem nią potrząsnąć umiejętnie, aby z pałki wypłynęła w kierunku żądanym struga gazu łzawiącego o bezwładniającego przestępcę, który stawia opór lub zmuszającego do rozproszenia się, tłum oporny niechający się rozproszyć. Podobno nowa ta broń okazała się bardzo skuteczną.

KOESPONDENCJE.

Bateas - Santa Catharina. Szan. Redakcja raczy umieścić na spalach swojego powyższego pisma kilka uwag jako korespondencje.

Wiele razy słyszano się, że w Sta. Catharina drogi są wzorowe, czemu nie jestem stanowczo zaprzeczam. W municyprum Campo Alegre drugi mamy tak fatisole, że podróżującemu, szczególnie wieczorami, smółka można prorokować, jeżeli nie złamanie karku, to przynajmniej wiele nieprzyjemnych wypadków.

Na granicy Parany i Cathariny, na głównym trakcie do Campo Alegre, most, który niedługo koloniści postawili swoim kosztem, zrujnowany do tego stopnia, że komunikacja przez niego obustronnie zupełnie przerwana na czas nieograniczony, ze szkoda tak obu stanowiąc kolonistów, zaś na nasze interpellacje w tej sprawie, odpowiedziano nam w kamrze, że mamy sobie postawić swoim kosztem ten most a kamra nam może, interpelowano już do wyższych władz, lecz dotąd niema odpowiedzi.

Niekiedy nasi tu niby wiele wpływowi politycy, nie w tej sprawie nie przedsięwzięją, chociaż w innych sprawach zawsze są „mądrodami”.

Podatki od wszystkiego tak samo tu ciągle podwyższają, że biedny kolonista ledwie dyszy i traci zapaj do dalszej pracy.

Kolonista z Bateas

Col. Guarany, Linja Bom Jardim. Szanowna Redakcjo! Proszę łaskawie o umieszczenie na łamach swego poczytnego pisma następujących wiadomości.
Dnia 23-3-1924 roku przybył do nas na huję B.m Jardim Szanowny Geść Pan Inspektor sądu polski Stefan Szumowski, którego witano mową czczą i serdeczną. Po dłuższej przemowie, którą nam wygłosił P. Stefan Szumowski, opowiadał o naszym młym kraju, jakie bolesne chwile przechodził ukończona Ojczyzna; do głębi serca byłśmy wzruszeni.

Rozmaitosci.

NIE CZUL SIĘ DOBRZE NA CMEN-TARZU. Do zarządu gminy żydowskiej w Częstochowie zgłosił się stróż cmentarza katolickiego i opowiedział, że w dzień miał on się zjawie kilkakrotnie

jakis żołnierz, który oświadczył mu, że jest Żydem i jest wskutek tego nieważnym pochowany na cmentarzu katolickim. Ostatnio miał mu się zjawie w snu jeszcze raz i nalegał nań, aby to donosił do gminy żydowskiej.

Tymczasem zgłosiła się jakaś przyjezdna żydówka, która oznajmia, że poszukuje syna, którego od czasu kiedy wstąpił do wojska niewidzieliśmy. Niedawno syn zawił się w snu i oznajmił, że pochowany jest na cmentarzu katolickim w Częstochowie.

Z racji polskiego brzmienia nazwiska pochowany został na cmentarzu katolickim. Wobec takich okoliczności władze wojskowe zezwoliły na exhumację i wioki pochowano po raz drugi w grobie żydowskiego.

Z powodu nieprzewidywanych okoliczności, walne zebranie Towarzystwa Muzycznego imienia Fryderyka Chopina, nie mogło się odbyć w dniu 1-go w. m., Dzień walnego zebrania zostanie ogłoszony w swoim czasie.

Na Seminarjum w Bydgoszczy

Złożyli w naszym ciagu: Z PIRAHY: Jozef Olszewski 5\$, Franciszek Milewski 5\$, Adam Sołek 10\$, Jozef W. Kisielewski 5\$, Piotr Sołek 1\$, Teofil Milewski 5\$, Antoni Grau 5\$, Jozef Piasek 5\$, Wład. Rzymbski 5\$.

Z CASTRO: Mikolaj Musiałowski 20\$, Wojciech Nied 5\$, Bronisław Niki 2500\$, Z ABRANCHES: Jan Sledz 10\$, A. N. S. wiska 10\$, Marya Grzybowska 5\$, Izidor Grabowski 5\$, Jan Megier 5\$, Tomasz Sliedz 5\$, Michal Mikosz 5\$, Jan Mikosz 4\$, P. K. 2\$, Tomasz Polak 2\$, Jan Piątek 1\$. Z IRATY: Jan Panko 10\$. Z S. MATHES: Ksiądz Franciszek (Zabój) 100\$, N. N. 45\$, Siostry Miosterdzi z Mateusza 2\$, Franciszek Augustyniak 5\$, Katarzyna Szewczyk 5\$, Marjanna Czarnecka 5\$, Marian Waszak 2500\$, Juljanna Lipska 2500\$, Anastazja Węsierska 2500\$, Alojzy Szlachta 2500\$, Andrzej Starosty 2500\$, Jozela Stachcz 2\$, Stanisława 2\$, Władysław Balcerzak 1\$, Stanisław Musiałek 1\$, Lucjan Polek 1\$. Razem 2078500\$.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

P. Jan Bondoch. - 8000 na „Przyjaciela Rodziny“ odebraliśmy. P. Antoni Mazurkiewicz. - Informacje dotyczące zemi Novo Tronval, posle sam p. Jorge Polyan, zajmujący się sprawą sprzedaży tejże ziemi.

Ostatnie wiadomosci

WARSZAWA 29-go KWIE-TNIA. Dzisiaj odbyło się i warcie Banku polskiego. W uroczystości tej brali udział członkowie rządu, władze państwowe i wielka liczba bankierów, przedstawicieli przemysłu i handlu.

WARSZAWA 1-go MAJA. Wśród ogromnego napływu wiernych, arcybiskup Cieplak przebywający obecnie we Warszawie, odprawił uroczystą mszę św. za duszę ś. p. pralata Butkiewicza, rozstrzelanego przez rząd sowiecki w Rosji.

WARSZAWA 2-go MAJA. JENERAŁ HALER wyjeżdża do Francji dla rewizji traktatu wojskowego francusko-polskiego w kilku punktach. Agencja telegraficzna Reutersa donosi, że prezydent ministrów i minister skarbu zarazem, Grabski, w uznaniu wybitnych zasług jego około poprawy skarbu polskiego i ustalenia waluty polskiej położonych, został odobroniony wysokim orderem „Orła Białego“.

MOSKWA 2-go MAJA. Dzisiaj został uwieziony ksiądz Memenoszcz (?), który został zamianowany dziekanem katolickim w miejsce innego dziekana uwiezionego również kilkadni przedtem.

BERLIN, 5-go MAJA. Dotychczasowe rezultaty wyborów z dnia 4-go maja do parlamentu niemieckiego są następujące: Wybrano socjalistów 100, niemieckich narodowców 90,

komunistów 80, centrum 20, partja ludowa 50, ludowa partja bawarska 15, bawarski związek chłopski 4, Welfów z Hanoweru 5. Między wybranymi są: kanclerz Rzeszy Marx, minister spraw zagranicznych Stresemann, generał Ludendorff, Dernburg, hr. Westarp, admirał Tirpitz. Udział we wyborach był bardzo liczny, dochodził aż do 90 procent.

Przy wyborach po miastach przyszło we wielu miejscach do ciężkich walk między narodowcami a komunistami. W Berlinie zabito dwóch komunistów a wielu zraniono.

Do Kasy Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Kurytybie wpłynęły następujące składki które zostały rozdzielone po połowie na Ogród Zoologiczny w Poznaniu i na Kasę im. Józefa Mjanowskiego w Wareszawie: Koloniści z Guarany 1925500, koloniści z lujy Jacu 455500, koloniści z lujy Hromna 23\$, p. L. Werpachowski 10\$, p. W. Turkiewicz 5\$, p. Fr. Haas 5\$ Razem 281300\$.

KU ROZRYWCE.

ZSUWA SIĘ. Wachmistrz Winicetek do ulana żydka Arona, który już sześć razy spadł z konia: - Bacie sakramentki ty jakis czy ty myslisz, że ja przy tobie będę dzień cały, a ty nawet siedzieć nie umiesz? - Oj, co pan wachmistrz mówi, przecież ja siedzę. - Jak siedzisz. - kiedy wciągniesz spadasz? - Ja nie spadam, ja sze zsuwam. - A dlaczego się zsuwasz? - Bo koń z drugiej strony nie ma ibal

GLEPI LOKAJE.

Pewien oficer opowiada swoim kolegom co za głupiego ma lokaja, lony oficer zakłada się z nim, że jego lokaj jest jeszcze głupszy. Zakład stają i oficer pierwszy wola swego famulusa: „Mikolaj! Pójdziesz do naroznej kawiarni i popatrzysz, czy mnie tam niema? jeżeli nie odchodzi i wraca po jakim czasie z następującym raportem: „Mel daję posłusznie pnie lejant, że szuka lem pana po całej kawiarni, ale panu tam nie był!” Teraz drugi oficer wola swego forysica i mowi: „Tu masz 500 marek, za nie przyniesiesz mi szynki, ale najlepszej, a tu masz drugie 500 marek, a za nie kupisz mi sera!” Słyszczący: „Według rozkazu, panie poruczniku!” - i odchodzi. Po kwadransie wraca jednak i skrobiąc się w głowę mowi zaarbaserasowany: Panie poruczniku! niech się pan nie gniewa, ale na smierć zapomniałem, za które 500 marek, mam ku pie szynkę, a za które serę!”

Towarzystwo „Oswiaty Ludowej im. Św. Wojciecha“ na kolonji Św. Kandydy ma zaszczepić zaprosie wszystkie Szan. Towarzystwa polskie na obchód rocznicy Konstytucji 3-go Maja b. r. w niedzielę 11-go maja. O godzinie 9-tej i pół wymsarz z lokalu towarzystwa do kościoła. Po mszy pochód do lokalu towarzystwa. Tu wygłosi odczyt o Konstytucji 3-go Maja ksiądz Jan Rzymelka. Potem deklamacje i spiewy narodowe wygłoszą dzieci szkolne. Szurako. Potem będzie przedstawienie amatorskie „Jankowe zamysły“ komedyjka ze śpiewami; jedno o godzinie 3 ciej po południu, a 2-gie o godzinie 7-mej wieczorem. Osobnych zaproszeń nie posyłamy. Jan Furmaniak

Dnia 18-go maja odbędzie się na kolonji w Thomas Coelho obchód Konstytucji 3-go maja w domu Towarzystwa Rolniczego Obchód spóźniony - ale w drodze stanęły przeszkody od nas niezależne. Do południa odbędzie się uroczyste nabożeństwo w tutejszym kościele, następnie w domu „Kółka Rolniczego“ odbędzie się przedstawienie „NAJLEPSZE LEKARSTWO NA PRÓZNIACSTWO“ 2-aktowa komedyjka, potem humorystka z życia codziennego, krótka przemowa o znaczeniu Konstytucji 3-go maja a na końcu zabawa i burasce. O liczny udział proszą Józef Gębarowski prezes „Kółka Rolniczego“, Thomas Coelbo, 28-4-1924

POSZUKUJE SIĘ SŁUŻACEJ przy ulicy Augusto Stefeld N 84 (rog ulicy Colombo) adres pocztowy caixa „H“ - Curytyba

SZAKIER DO SPRZEDANIA. Można nabyć po umiarkowanej cenie 10 akców dobrej ziemi na kolonji Yapo, municyprum Castro, ulica lotu 10 na Rio das Pombeas. Lusa polowa. Szakier zagospodarowany i obsiany doskonała, 10 kwat obsadzonych mija, zysa i pszenicy 600 kilo. Gęsi, kury, kaczki, konie i wszystko co potrzebne do gospodarstwa. Adres: Miguel Bakry - Colonia Yapo - Correto Castro, Parana. Fabryka Cukierków „AURORA“ JÓZEFA KULI Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i karmelki owinięte w papier (balony) we wszystkich odmianach Ulica Martin Afonso N. 16 CURITYBA, PARANA, BRASILE

DOBRE I TANIE PIECZYWO W PIEKARNI Padaria Reforma Pijło i uprzejma obsługa - Zakup i sprzedaż wszelkich artykułów spożywczych pierwszej potrzeby. Wymieni się towar na produkty krajowe. Ignacy Habith. CURITYBA, DR. CANDIDO DE ABREU N. 64.

UWAGA!!! Książki do nabożeństwa i historyczne obrazy religijne, krzyże, krzyżyki, medaliki oraz lichterze kościelne co dopiero nadeszły w wielkim wyborze! Drukarnia, introligatornia i fabryka pieczętek gumowych Cezar Schluz UL Barão do Serro Azul 12, 14 Kurytyba - Parana

„A NACIONAL“ Loterja Narodowa Anonimowe towarzystwo loteryjne. - Ciągnięcie losów odbywa się pod dozorem publicznym. W SRODĘ - NAJGLÓWNIJSZA WYGRANA 20:000\$000 80-90 procent idziena wygrane losy

FAZENDA SANTA HELENA Municipio da Reserva - Parana Kompania kolonizacyjna Marcondes Przemysłu i Handlu rozporządza wielkimi terenami, które wynajmuje lub oddaje do uprawy na party, stosownie do umowy. Uprawniać można baweinę i różne produkty rolne. Blizszych informacji udziela zarządca tejże fazendy, rozdydujący w Reserva Francisco Vill-neva; lub biuro centralne tejże kompanji w São Paulo przy ul. da Conceição N 78; lub w Kurytybie przy ulicy 13 de Maio N. 18. Caixa Postal 341 - Kurytyba - Parana.

Nawozy. Polecam rolnikom po cenach najniższych sztuczne nawozy uznane za najlepsze dla roli pod uprawę miji, kartofii, fizonu i t. p. DO NABYCIA u Luiz Rose Rua Jose Bonifacio N. 8. (dawniej rua Fechada) Kurytyba - Parana

Języki: angielski i polski. Udzielam lekcji języków angielskiego i polskiego w domu i poza domem. Wynagrodzenie według umowy. Podejmuję się także korepetycji albo prywatnej nauki dla dzieci. - Zgłoszenia w Redakcji „Ludu“ od godziny 8-iej do 11-iej i od 2-iej do 5-iej w dni powszednie.

Ziemia. CHCECIE NABYC ZIEMIĘ, LASY, HERWALE, STEPY LUB DOBRA DO SADZENIA. Udajcie się do Biura sprzedaży przy ulicy Pedro Ivo Nr. 25 (blisko pałacu prezydenta), po informację, to nie Was nie będzie kosztowało, a dowiecie się, gdzie sprzedają dobre i tanie grunta Adres dla listów: Sociedade Commercial Limitada CAIXA POSTAL 204 CURITYBA

CERTAN Certan jest najlepszym lekarstwem przeciw pluskwom, ich nasieniu; jakoteż przeciw robactwu w bydła rogatego, koni, świń i innych zwierząt domowych. Jak się używa Certan. Używa się tylko rozcieńczonego we wodzie. Jedna butelka 50 gramowa na liter wody. Przy nacieraniu trzeba bytyć czysty, bo certan pali. Certan nie rozcieńczony jest niebezpiecznie trzymać w publicznym ogniu. Wszelkie wyjaślenia używania Certanu są w numerach 21, 22, 23 i 24 „Ludu“ z roku 1924. Certan jest do nabycia u CARLOS LUHM - Rua Riachuelo N 25 - CURITYBA - PARANA. Osobnicie można nabyć „Certan“ także w Redakcji „Ludu“.

DLA POLAKOW! Najlepsza Kawa „IGUASSU“ Adres: JOÃO KOWALCZUK - SÃO JOSE DOS PINHAES ... PARANA

Księgarnie, papierownie i drukarnie

CASA DE NOVIDADES
Pisma ilustrowane, jurnale, zabawki, książki do nabożeństwa, święte obrazy i statuetki, najrozmaitsze przedmioty na prezenty. Papierzy wszelkich gatunków. Przy ulicy 15 de Novembro N 66

Empresa Graphica Paranaense
Placido e Silva & Cia Ltda.
Papieri wszelkich gatunków; najrozmaitsze książki naukowe i beletrystyczne. Wykonuje się każda robotę drukarską. — Przy ulicy 15 de Novembro N 63. Adres telegraficzny: »Gazeta« — Caixa Postal R 15

Livraria Mundial
Pierwszorządny zakład drukarski, introligatornia, liniamnia i fabrykacja ksiąg handlowych. Wybór książek i przyrządów szkolnych. Dla kupców ze znacznym opustem. — Ulica 15 de Novembro N 52.

LEKARZE.
Dr. Carlos Moreira
Klinika medyczo-chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła. KONSULTORIUM: Ulica Marechal Floriano N. 19. — Rezydencja: Ulica Visconde de Nacar N 85. — Telefon 388.

Dr. Carlos Ickler
Operator i akuszer. Specjalność: choroby kobiecej pęcherza. Przyjmuje od 8—9 i od 2—4 godziny wieczorem przy ulicy Conselheiro Barradas N. 111 03

Dr. Espindola
Rezydencja i konsultorium: Ulica Marechal Deodoro N 46. Przyjmuje od 12 do 15 godziny po południu — Telefon 151 030

Dr. Francisco Franko
Przyjmuje od 3-iej do 5-tej po południu. Konsultorium: Ulica Barão do Serro Azul N 8. — Rezydencja: Ulica Comendador Araújo N 74. 01

Dr. Guieros
Specjalność: Syfilis i choroby pęcherza, przyjmuje od 1-iej do 4-tej po południu przy ulicy Garibaldi N 100. 057

Dr. Isaacson
Operator-Akuszer. Specjalność: choroby kobiecej i pęcherza. Konsultorium; Apteka Internacional przy ulicy 1 de Março N 6. — Telefon N. 62. — Rezydencja: Ulica Rio Branco N. 96. — Telefon N. 661. 08

Dr. Mendes de Araujo
Specjalność: syfilis i choroby pęcherza. — Przyjmuje od 3-iej do 5-tej po południu. Konsultorium: Apteka Miureva — Plac Tiradentes. 05

Dr. Rudolf Warnecke
Specjalność: choroby nerwowe i dziecięce. Dyrektor Centrali instytutu opieki nad dziećmi przy ulicy Alegre N 5 gdzie przyjmuje od 10-iej do 11-iej i pół zrana. 07

Dr. Saldanha Sobrinho
Klinika dla dorosłych i dzieci. Leczy syfilis we wszelkich stadiach preparatem Bismuthiodina. Leczy choroby nerwowe i natogowe, jak alkoholizację sugerstja. Konsultorium: Ulica S. Francisco N 54 — Apteka Moderna. — Rezydencja: Róg Saldanha Maranhão i Ermelino de Leão.

Dr. Torres Netto
Wyjeżdża do chorych w dzień i w nocy. Przyjmuje od 8-tej do 10-tej i od 15-tej do 17-tej. — Konsultorium i rezydencja: Plac Tiradentes N 54-a (obok apteki Stellfeld). 06

London & Brasilien Bank Ltd.

Założony w roku 1862.
Centrala: Londres 7 tokenhouse Yard E. C.
Sucursal: Paris 5 Rue Scribe.
Rio de Janeiro: 19, Rua da Alfandega.

Bankierzy w Londynie: Glyn, Mills, Currie, Hoif & Co.
Kapitał w 150 000 akcjach po Lb. 20. 3,000,000 lbr
zrealizowany 1,500,000 »
rezerwowany 1,500,000 »

Filje: Lizbona, Porto, Manaus, Pará, Ceara, Pernambuco, Bahia, Santos, S. Paulo, Curytyba, Rio Grande do Sul, Porto Alegre, Pelotas, Montevideo, Buenos Aires, Rosario de Santa Fe, Paris, New York.

Agencja w Manchester, 38 Charlotte Street
Przyjmuje pieniądze w depozyt na czas określony. Korespondencja z całym światem cywilizowanym

Adres: BIURO I DEPOZYT przy ulicy 15 de Novembro 114 MEYN SOLL I CUKRU Plac Euphasio Correia N 10

Hurtownia spożywczych towarów i drobiazgow, importowanych wprost.

SEILER & COMP.
Adres: pocztowy Caixa postal 88
Adres telegraficzny »SEILER«
Cod: Ribeiro e Borges

Agencja generalna na Parane ANGLÓ-MEXICAN PETROLEUM COMPANY LIMITED

Curityba — Paraná — Brazil

CHARUTARIA E CASA DE SECCOS E MOLHADOS
JOSE KOERBEL — Importuje wprost.
Zawsze ma na składzie wszystko co wchodzi w zakres materjałów spożywczych. Wielki wybór: cygarniczek, fajek tutejszych i zagranicznych, torbki na tytoń i wszystko potrzebne dla palących. Skład znanych cygar bahijskich jak: Suedich & Cia, Stender, Danneman, Costa, Ferreira & Panna; M. Senna i Cia. ULICA JOSE BONIFACIO N. 14.

»A NACIONAL«
Towarzystwo Anonimowe Loteryjne zatwierdzone i Fiskalizowane przez Rząd Federalny. — Centrala: Plac Tiradentes N 24. Caixa Postal 286. Adres telegraficzny »S.A.A.«

Ciągnięcie co dzień wobec publiczności i fiskala rządowego 7 godzinie 4-tej po południu. Cena każdego biletu 1400». Kupuje bilet, ponieważ możecie co dzień mieć o 4 ej godzinie wygrane w kilki lot, wyjście warty w waszej kieszeni. 190

Dr. Virmond Lima
Akuszeria i operacja. Konsultorium: Ulica 1 de Março N 17. Przyjmuje od 2-iej i pół do 4-tej i pół godziny po południu. Rezydencja: Ulica Dr. Muricy N 129 — Telefon N 123. 031

Dentysty:
Anna Armeliano Gluck
Ulica Ebano Pereira N. 43. 012

HUMBERTO PIMENTEL
Ulica Ebano Pereira N. 11. 011

JACEK DROMLEWICZ
Zęby sztuczne z podniebieniem i bez podniebienia w złocie i kauczuku. Płombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorządna. CENY PRZYSTEPNE. 28
Curytyba — Rua Riachuelo N. 8

JOÃO B. MARTINS
ULICA MARECHAL FLORIANO N. 102
Przyjmuje o każdej godzinie. 018

JULIO MOREIRA
Plac Carlos Gomes N 27. 079

LEAO MOCELLIN
Przyjmuje od 8-mej do 11-iej i od 1-iej do 5-tej godziny.
PLAC TIRADENTES N. 10. 011

AKUSZKI
Berta Huebel Scharf
Ulica Barão do Rio Branco N 19 — Telefon 612. Można wywzać o każdej porze dnia i nocy. 016

osa Zimmermann
Batel N 40. 029

Pharmacia Aurora (apteka polska)
J. Mazur przy ulicy Aquidauana N 62 029

ADWOKACI
Dr. Azevedo Macedo i Dr. Macedo Filho.
Biuro: Plac Tiradentes N. 17 025

Dr. Angelo Guarinello
Prowadzi wszelkie sprawy cywilne, handlowe, kryminalne oraz sierot, w każdej miejscowości stanu Parany i Santa Catarina. Koszta z góry płatne. 078
Biuro: Av. Vicente Machado N. 20.

Dr. Benjamin Lins
Biuro: Conselheiro Barradas N. 181 063

David Silveira da Mota
Drugie biuro rentalne Sierot i Inwentarzy. Przy ulicy Marechal Floriano Peixoto N 2-a. 042

Dr. Gastão Faria
Biuro: Plac Osorio N 49. — Telefon 628 042

Dr. Hugo Antonio de Barros
Biuro: Ulica Buenos Ayres N 15 — Telefon N 666. 080

Dr. Ulysses Vieira
Biuro: Ulica Rio Branco N 80 — Telefon 376. 020

La Saison
PANI NAWOLAR
Eleganckie kapelusze dla pań i dzieci, formy, przebrania, pióra i kwiaty. Reformowanie wszelkich kapeluszy po cenach niskich przy ulicy 15 de Novembro N st. — Telefon N 478. 054

ZIEMIA NA SPRZEDAŻ!

Mam na sprzedaż dwaście tysięcy akrów ziemi fizykalnej i do sadzenia. Ziemia ta leży w miejscowości Boa Ventura. A jest tak dobra, że drugiej takiej w całej Paranie nie znajdziecie. Niema na niej żadnej hipoteki; nawet sądownie ziemia ta jest całkowicie legalizowana do sprzedaży. Cena za jeden akier wynosi 75\$000 (siedemdziesiąt pięć tysięcy) Faszyn jest oddzielony od ziemi do sadzenia.

Quadro Urbano (Boa Ventura) ma wymierzonych 50 akrów, gdzie się zbuduje kościół szkole i t. d. Miejscowość ta jest oddalona od miasta Prudentópolis o 14 mil.

Stwierdzenie tego, co w niniejszym ogłoszeniu jest wymienione, to jest jakość ziemi, jej sądowe zabezpieczenie, urodzajność, klimat, woda, drogi, wszystko to można oglądać u mnie bezpłatnie w urzędowych dokumentach, sporządzonych w językach: brazylijskim, ukraińskim, niemieckim i polskim. Zgłaszacie się do:
João Mariano Starigradzki — Prudentópolis — Paraná.

ASEKUROWAĆ SIĘ NA ŻYCIĘ
Radzimy wyłącznie tylko w EQUI-TATIVE, która ma swoją filję w Kurytybie przy ulicy 1 de Março N 4—A.
Superintendent na Parane i Bankier na Kurytyba Benjamin Ferreira Leite.

POPEUREIS
Agent różnych firm. — Importuje papieri i przybory biurowe. — Skład i biuro przy ulicy Jose Loureiro N 39. — Adres telegraficzny „LUZO“ — Caixa Postal 308. 052

CASA SCHMIDT
Wyroby fajansowe, żelazna, szkła, amunicja, farby i oleje; wszelkie materjały dla instalacji elektrycznej, lampy ect. Plac Tiradentes N 3. 048

SAPATARIA SYRIA
Korzystajcie! Likwiduje się wielki wybór obuwia. — Ceny niesłychanie tanie. Plac Tiradentes (z prawej strony Katedry) N 10 062

CASA JACOB
Jakóba Grinspunda
Fabryka mebli, materacy, koldr i piasek nieprzemakalnych. Posiada meble nowe i używane. — Sprzedaj na wyplaty. Przy ulicy 1 de Março N 18 — Telefon N 889 041

PIENIADZE.
Wypożyczajcie się na mały procent pod hipotekę lub pod gwarancję bonusów i apolis. Kupujcie się i sprzedajcie domy, ziemie i majątki. Informacje u rządowego correctora Godofredo Lima przy ulicy Marechal Deodoro N 38. 028

CASA PRATT
Skład maszyn do pisania Remington i Corona; maszyn do liczenia oraz kas „Registadora“. — Przy ulicy 15 de Novembro N 66-a. 032

HOTEL CURITYBANO
Ventura Pereira de Souza & Cia
W centrum miasta; tramwaj przy drzwiach na wszystkie strony miasta. — Pokoje — stołowanie porządne. — Wina nationalne i zagraniczne. — Posyła się obiady do domów. — Przy ulicy 1 de Março N 7.
U waga: Ten hotel wyłącznie dla rodzin!

CASA INDIAN
Jana Prosdocima
OFICyna MECHANICZNA.
Zawsze ma na składzie rowery i wszystkie dodatki. Przy ULICY BARÃO DO SERRO AZUL N 3. 021

PISANIA NA MASZYNE
uczysz ELISA CONSTANTINA ROCHA przy ulicy COMMENDADOR ARAUJO N 52.
Przyjmuje i wykonuje wszelkie roboty do przepisywania na maszynie. 038

PRAKTYCZNA SZKOŁA HAN-DLOWA
przy ulicy Dr. Muricy N. 103 (na piętrze) DLA BUCHALTERÓW I KORESPONDENTÓW. Cały kurs trwa 15 miesięcy. W skład którego wchodzi 4 biur: bankowe, fabryczne, składów hurtowych, komisowe. Zapisywać się można zawsze

RODOLPHO JONSCHER
Skład obuwia, kapeluszy i drobiazgow. Ulica Jose Bonifacio N. 5 a 064

HOTEL CENTRAL
Curytyba — Rua Ebano Pereira N. 8
WYGODNE URZĄDZENIA. — SMACZNA KUCHNIA. GOSPODA O PIERWSZORZĘDNEJ OBSŁUDZE. Oddziały dla familji. Otwarte całą noc. Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie. Mieszkanie i sioł za la carter, na miesiąc 250\$. Stolewanie się dla panów wspaniałych z miesięcznym mieszaniem 80\$000. bez mieszanki 60\$000.

Najlepszy hotel dla rodzin!

Baczność.

Prawdawie tanio cenę znajdziecie w składzie spożywym.
LUCCA & Cia.
Wielki depozyt zboża i racjonalnego wina. — Sprzedaż hurtowa i detaliczna. Plac Coronel Eneas (dawnej plac da Ordem za Katedrą) N 7.

Dr. Zygmunt Gradowski ADWOKAT

Po ukończeniu uniwersytetu, mam zaszczyt zawiadomić Szan. Kolonję Polską, iż otworzyłem kancelarję adwokacką i zarządzam wszelkie sprawy cywilne, kryminalne, spadkowe, rozwodowe i t. d.
BIURO I MIESZKANIE.
Praca Osorio N. 57. — Curitiba.

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE MORSKIEJ ŻEGLUGI „Chargeurs Reunis“ i „Sud Atlantique“

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospieszonymi, które odbywają podróż ze Santos do Francyi w 15 dniach. oraz statkami specjalnie urządzoneymi dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny 3-ciej klasy.

Podróż z Bordeaux do Havre czyli do Gdańska odbywa się pociągami francuskimi aż do Dunquerque a z Dunquerque do Gdańska statkami kompanji francuskiej »Transatlantique« w ten sposób unikacie się różnicz nadpłaty, na które nieraz bywają narazeni nasi pasażerowie na granicy niemieckiej.
NAJBILSZY ODJAZD DO EUROPY:
Z Santos Z Rio de Janeiro

„EUBEE“ Z 25-go Kwietnia
„MASSILIA“ 3-go Maja 4-go Maja
„MOSELLA“ 4-go „ 5-go „
„GROIX“ 9-go „

Sprzedaj biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii t. z. (biletos de chamada) zajątawia i bliższych informacji udziela
IGNACY KASPROWICZ
Avenida Luiz Xavier N. 28 — Kurytyba.

ZĄ PIENIADZ DOSTANIESZ WSZYSTKO, LECZ ABY MIEĆ PIENIADZE TRZEBA OSZCZĘDZAĆ. OSZCZĘDNOŚĆ WZBOGACA. WENTYN OSZCZĘDZONY TO WENTYN ZAROBIONY!

Kto posiada pieniądze, powinien je włożyć w jakiś interes. Komu to nie jest możliwym, nie powinien przechowywać grosza w domu, gdyż jest to niebezpieczną i niepożyteczną rzeczą.
ZŁÓZ ZATEM PIENIADZE TWOJE W MIEJSCU BEZPIECZNYM, CO PRZYNIESIE CI TYLKO POZYTEK.

Pieniądze w domu łatwo uleść mogą niebezpieczeństwom nieprzewidywanym jak ogień, rabunek, zbitwienie, wycofanie przez Skarb lub bezwartościowość wskutek spadku waluty i t. p., więc złóż twój ciężki zarobiony grosz tam, gdzie jest pewnym i po niejakim czasie wskutek odsetek (procentu) się podwaja.

LE CZ POWIERZ PIENIADZE TWOJE BANKOWI PEWNIEMU, ZATWIERDZONEMU PRZEZ RZĄD FEDERALNY I UPOWAŻNIONY DO PRZYJMOWANIA PUBLICZNYCH WKŁADEK OSZCZĘDNOŚCIOWYCH,

BANCO PELOTENSE

Zatwierdzone przez Rząd Federalny jako jedna z najpewniejszych instytucji kredytowych i upoważniony tem samem do przyjmowania wkładek oszczędnościowych płaci 5 i pół od sta zysku rocznego (procentu).
Dziś jeszcze udaj się do Agencji „Banco Pelotense“ w Rio Negro i umieść tam twoje oszczędności, bo pamiętaj, że wentyn oszczędzony to wentyn zarobiony!

Banco Pelotense ma kapitał 30 milionów milrejsów. Fundusz rezerwowowy 15 milionów milrejsów.
Centrala w Pelotas Filje i Agencje we wszystkich większych miastach kraju.

FILJA W KURYTYBIE.
Agencja w Rio Negro przy ulicy 15 de Novembro — Paraná.
KORESPONDENTEM W PARAGUASSU, ITAVOPOLIS JEST KSIĄDZ JAN KOMINEK.

CASA IDEAL

CURITYBA — RUA JOSE BONIFACIO N 9 — PARANA
W pobliżu Katedry

Przybywając do Kurytyby nie omieszkaście odwiedzić naszego sklepu obuwia. Ponieważ posiadamy własną fabrykę obuwia, jesteśmy w stanie obłużyć każdego fregęza wvdele gustu i życzenia.
Prócz obuwia najrozmaitszego gatunku prowadzimy także wielki skład potocz. gum, farb, szuflaków i cholevek.
OBSŁUGA TAKŻE W JEZYKU POLSKIM. — FILJĘ NASZĄ PRZY ULICY 15 DE NOVEMBRO N. 31 LIKWIDUJEMY OD 1-go MAJA B. R. 26
KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Huta Szklana

Vidraria Paranaense — SOLHEID & CIA
Biuro i fabryka przy ulicy Ratcliff.
Adres Telegraficzny: »SOLHEID« — Skrzynka pocztowa N. 149.
Posiada na składzie zawsze wielki zapas wyrobów i wykonuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres swojej fabrykacji.

Wyrabia wszelkie gatunki: szklanek, kufli, kieliszków, szkiele do lamp, stół dla konserw, kompotów i koflur, flakonów, kloszy, wazonów, najrozmaitszych butelek, oraz płyty i dachówki szklane.

Geny przystępne.

Banque Francaise-Italienne Pour L'Amérique du Sul

CENTRALA: Paris rue Halvvy 12 — Agencja w Reims.
Brazylija:
Filje: S. Paulo, Rio de Janeiro, Santos, Curytyba, Porto Alegre, Pernambuco, Rio Grande.

Agencje: Araraquara, Batretos, Bebedouro, Botucatu, Caxias, Espirito Santo do Pinhal, Jahu, Maracá, Ourinhos, Paranaigua, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, São Carlos, São Jose do Rio Pardo e S. Manuel.

Argentyna:
Agencje: Buenos Aires i Rosario de Santa Fe i Valparaiso.
Korespondencja:
Parana — Banco Italiano — Lima, Callao, Chucho Alta, Mollado, Arequipa.
Colombia — Banque Francaise et Italienne do Columbe — Bogota.
Zatławia się wszelkie operacje pieniężne. Przyjmuje się wszelkie depozyty na termin określony i na rachunek bieżący płacąc najwyższe i roczny 16 Novembro.